

ഭരതീയ ഗാനം

3
നാരായണ പിള്ള
പി.കെ.

ഡാ: പി.കെ.നാരായണ പിള്ള

നാരായണ പിള്ള
5571

ഭാരത
ദേശീയഗാനം

പ്രകാശകർ
ഉള്ളൂർ പബ്ലിഷേഴ്സ്, തിരുവനന്തപുരം.

1955

വിഷയവിവരം

	പേജ്
1. ചരിത്രം.	1—3
2. ദേശീയഗാനം.	2—3
3. പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ പ്രസ്താവന.	3—6
4. പ്രതിപാദ്യം.	6—8
5. ഗാനവും തർജ്ജമയും.	9—13
6. വ്യാഖ്യാനം.	14—20
7. സ്വരസംവിധാനം.	21
8. ദേശീയഗാനാലാപം.	22

ഭാരത

ദേശീയഗാനം

ചരിത്രം

ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കൗൺസിൽ 28-ാമത്തെ വാർഷികം 1911-ൽ കൽക്കട്ടയിൽ വെച്ച് ആഘോഷിക്കപ്പെട്ടു. സമ്മേളനത്തിലെ ഒന്നാം ദിവസത്തെ പരിപാടികൾ പരിവൃദ്ധ്യയെ ബന്ധിപ്പിച്ചതിന്റെ 'വടന്ത മാതൾ' ഗാനത്തോടു കൂടി സമാപ്തമായി. എന്നാൽ, രണ്ടാം സമ്മേളനത്തിലെ (1911-12-27) നാളിടം വരെ മുഴങ്ങിയത് ഗംഭീരവും ഗാനസുന്ദരവുമായ മറ്റൊരു ഗാനമായിരുന്നു, ആ സന്ദർഭത്തിലേക്കായി പ്രത്യേകം രചിച്ചതായിരുന്നു ആ ഗാനം. 'സംഗീതവിദ്യ' എന്നായ ദിനേന്ദ്രനാഥാഭാരതിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഒരു ഗായകസംഘമാകുന്നു ആ ഗീതത്തിന്റെ മന്ദ്രമായ ധ്വനികൾ ഭാരതത്തെ ആവുമായി ആറാടിച്ചത്. മധുരവും ഗംഭീരവുമായ സ്വരധാരണിയോടുകൂടെ പ്രവഹിച്ച ആ ഗാനനിർവ്വഹി ട്രോഫി കൈമാറുകയായി. അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ ദേശീയബോധം തീർത്തല്ലി; അന്തർമണ്ഡലത്തിൽ എങ്കിലും ഒരു നവോത്ഥാനം സംഭവിച്ചു. അന്യോന്യമായ ആ അനുഭൂതിവിശേഷത്തിന് വശമായി അവർ ബാഹ്യമായൊരു ശക്തി, ആർക്കുവിട്ടു വീഴ്ത്തുന്നതിനോടൊന്നിടത്തായിരുന്നു ആ ഗാനം, ആ ഗാനമേത്ര ഭാരതത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ ദേശീയഗാനം.

ബ്രഹ്മസമാജക്കാരുടെ 1912-ലെ മാറ്റം വരുത്തിയ ആഘോഷിച്ചത് ദേശാഭിമാനിന്റെ 'ഗൃഹത്തിൽ വെച്ചായിരുന്നു. അന്നു മഹാകവിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരമുള്ള സംഗീതസംവിധാനങ്ങളോടുകൂടി 'ജനഗണമന' ഗാനം ചെല്ലപ്പെട്ടു. കൂടാതെ, കല്ക്കട്ടയിൽ വെച്ച് 1917-ൽ നടത്തിയ 'കൗൺസിൽ' വാർഷികസമ്മേളനത്തിലും ദേശാഭിമാനിന്റെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ഈ ഗാനം ആലപിക്കുകയുണ്ടായി.

ദേശാഭിമാനി 1919-ൽ കേരളത്തിൽ പത്തുനൂറോളം നടത്തിയപ്പോൾ ഡോക്ടർ കവീന്ദ്രസിംഹൻ കണ്ണൂർ സമിതി മടന്നപ്പള്ളി തിരുവോളം കടൽ കരയിൽ നാലഞ്ചുദിവസം അറങ്ങി. ആ സന്ദർഭത്തിൽ മഹാകവിതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗാനം വിശ്വരൂപമായി. അയാൾ പലപ്പോഴും മറ്റു വിശിഷ്ട്വാതിലുകളും ഉൾപ്പെട്ട ഒരു സമ്മേളനം പാലി കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായി. മോഹനമായ ഗാനം; ഭാരതത്തിന് വിശ്വരൂപം; പാലിയത്തോളം ഉപരി

താവായ ടാഗോർ തന്നെ. ആ രംഗം സദസ്സിനെ എത്രത്തോളം പുകി കൊള്ളിച്ചിരിക്കുമെന്നു വിശ്വസനീയമാണ്. ഗാനത്തിന്റെ സ്വരവിഭവത്തിലും അർത്ഥശാീത്യത്തിലും മതിമയങ്ങിയ സദാസ്യരുടെ അപേക്ഷ പ്രകാരം അതിന്റെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് തർജ്ജമ മഹാകവി തയ്യാറാക്കിക്കൊടുത്തു. 'The morning song of India' എന്നായിരുന്നു അതിനെ കല്പിച്ചിരുന്ന ശീർഷകം. മനോഹരമായിട്ടുള്ളതിന്റെ വിദ്യാർത്ഥികൾ പ്രഭാത പ്രാർത്ഥനയായി ഈ ഇംഗ്ലീഷ് തർജ്ജമ ഗാനം ചെയ്തുവന്നു.

ആദിബ്രാഹ്മണരുടെ അതിന്റെ മുമ്പാകെ നിൽക്കുന്ന 'തത്വബോധിനി' പത്രികയിലാണ് 1912 ജനുവരിമാസത്തിൽ ഈ വിശിഷ്ടഗാനം പ്രഥമമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്. ടാഗോറിന്റെ 'ധർമ്മാസംഗീത' എന്ന കാവ്യസമാഹാരത്തിൽ ഇതു വീണ്ടും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. "ഭാരതം—വിധാതാ" എന്നതു കൂടാതെ "ബ്രാഹ്മസംഗീതം" എന്ന മറ്റൊരു നാമധേയത്തിലും ഈ ഗാനം അറിയപ്പെട്ടിരുന്നു.

ദേശീയഗാനം

ദേശീയപരതയെപ്പോലെതന്നെ ദേശീയഗാനവും ഒരു സ്വതന്ത്ര രാഷ്ട്രത്തിന്റെ അഭിമാനത്തിന്റെയും അന്തസ്സിന്റെയും പ്രതീകമാണ്. അതു് സ്വയംപ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന രാഷ്ട്രത്തിന്റെ മാത്രമല്ല മറ്റൊരാളോടൊന്നും അടുത്തുനിൽക്കുന്ന അസ്വതന്ത്രമായിരുന്നാലുള്ള ഭാരതത്തിനു സർവ്വസമ്മതവും സർവ്വദൃഢവുമായ ഒരു ദേശീയ ഗാനമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ രാഷ്ട്രവിരുദ്ധമായ മഹാത്മജിയുടെ മഹനീയനേതൃത്വത്തിൽ ഭാരതം ഒരു സ്വതന്ത്രരാഷ്ട്രമായതോടുകൂടി നമ്മുടെ സമ്പന്നരത്തിനും ഗാനവൈഭവത്തിനും അനുഗുണമായ ഒരു ദേശീയഗാനം അംഗീകരിക്കേണ്ടതായിവന്നു. ആ സന്ദർഭത്തിലാണ് ടാഗോറിന്റെ 'ജനഗണ മന' ഗാനം ഭാരതീയരുടെ ശ്രദ്ധയെ സവിശേഷമായി ആകർഷിച്ചത്.

ആരംഭകൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപ് ഇന്ത്യയാകമാനം, വിശേഷിച്ചു് ബംഗാളിൽ, ദേശീയഗാനത്തെപ്പറ്റി പല അഭിപ്രായപ്രകടനങ്ങളും വാദപ്രതിവാദങ്ങളും നടന്നു. ടാഗോറിന്റെ ഈ കൃതിയാണോ അതോ ബഹിമഹത്രന്റെ "വന്ദേ മാതരം" ആണോ ദേശീയഗാനമായി സ്വീകരിക്കേണ്ടതു് എന്നതായിരുന്നു വിവാദവിഷയം. 'വന്ദേമാതരം' വാദികൾ 'ജനഗണമന'ഗാനത്തെ അപമാപിച്ചുകൊണ്ടു് പല ദുഷ്പ്രചാരണങ്ങളും നടത്തി. ഈ ഗാനം ഇൻഡ്യാമഹാവൃത്തിയായ ജോർജ്ജ് പഞ്ചമനെ സ്തുതിക്കുവാൻ വേണ്ടി ഉപിച്ചതാണെന്നും, ഈശ്വരസ്തോത്രമാകയാൽ ദേശീയഗാനമായി സ്വീകരിക്ക

പ്രകാശനം, എല്ലാ പ്രവിശ്യകളെയും പരാമർശിക്കാത്തതിനാൽ എല്ലാവർക്കും അംഗീകാര്യമാകയില്ലെന്നും മറുപടിയെന്നു എതിർവാക്കുകളെ പോഷ്. ഒന്നാമത്തെ അപവാദത്തിനു ഭാഗാർഭം തന്നെ വളരെ മുൻപേ സമാധാനം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്. "ഈ ഗാനത്തിൽ രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ ഉത്കർഷവും പരസ്യവും കാരണം നിരപ്പില്ലാതെ കിടക്കുന്ന മാറ്റത്തിൽകൂടി മാനവജാതിയെ നയിക്കുന്ന ആ ചിരന്തനാശാശിഷ്യരുടെ വിജയം ഞാൻ പ്രകീർത്തിച്ചു. യുഗയുഗാന്തരങ്ങളായി മാനവജാതിയെ വിധാനം ചെയ്യുന്നത് ജോർജ്ജ് അഞ്ചാമനോ ആറാമനോ മറ്റോയെങ്കിലും ഒരു ജോർജ്ജ് ആകാൻ ഒരിക്കലും തരമില്ല" എന്നിങ്ങനെ 1937-ൽ അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു. ആധ്യാത്മികസംസ്കാരത്തിന്റെ വിളനിലമായ ഭാരതത്തിലെ ദേശീയഗാനത്തിൽ രാഷ്ട്രീയമായ അഭിമാനവും പ്രബുദ്ധതയും തീർത്ത് നൽകുന്നതോടുകൂടി ജാതിമതാതീതമായ ഈശ്വരസ്തുതിക്ക് സ്ഫുടിക്കുന്നത് ഒരു ന്യൂനതയാണെന്നു പറയുന്നതു തികച്ചും അനാദരനീയമല്ലേ? ഈ ഗാനത്തിൽ ഇന്ത്യയിലെ ജനങ്ങളുടെയും പ്രവിശ്യകളുടെയും പ്രകൃതിവൈകാരികതയുടെയും ഒരു സമഗ്രമായപട്ടിക തയ്യാറാക്കുവാൻ ഭാഗാർഭം ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ മഹത്വവും ഐക്യബോധവും ഇതിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഭാവനാസമ്പന്നനായിരുന്ന ആ മഹാകവി പൂർണ്ണമായി വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ എതിർവാദികളുടെ ആക്ഷേപങ്ങളെല്ലാം അർത്ഥശൂന്യമായിരുന്നെന്നു കാണുവാൻ ആക്കാൻ വിഷമം?

പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ പ്രസ്താവന

വിശ്വവിശുദ്ധനും വശ്യവചസ്സുമായ നമ്മുടെ പ്രധാനമന്ത്രി പണ്ഡിറ്റ് ജവഹർലാൽ നെഹ്രു 1948 ആഗസ്റ്റ് 25-ാം തീയതി ഇൻഡ്യൻ പാർലമെൻറിൽ ദേശീയഗാനത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചു.

"1947 ആഗസ്റ്റ് 15-ാം തീയതിക്ക് (ഒന്നാമത്തെ സ്വാതന്ത്ര്യദിനം) ശേഷം ഗായകസംഘത്തിനും (ഓർക്കസ്ട്രയും വോർഡും) ഗാനം ചെയ്യുവാനുള്ള ഒരു ദേശീയഗാനം പ്രധാനമായ ഒരു പ്രശ്നമായിത്തീർന്നു. നമ്മുടെ സംരക്ഷണവകുപ്പുകൾ, വിദേശങ്ങളിലുള്ള എംബസികൾ, സ്ഥാനപരിമന്ദിരങ്ങൾ തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതു പരമപ്രാധാന്യമുള്ളതായിരുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷവും വിദേശങ്ങളിൽ നമ്മുടെ പട്ടാളബന്ധുകാർ "God Save The King" എന്ന ബ്രിട്ടീഷ് ദേശീയഗാനം ആലപിക്കുന്നത് പ്രത്യക്ഷത്തിൽ അനാചിതമായിരുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ എന്തു ഗീതമാണ് ഗാനം ചെയ്യേണ്ടതെന്നു നമ്മോടു്

അവർ എപ്പോഴും ചോദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. നമുക്ക് ഇതിന് ഒരുത്തരം കൊടുക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ കാൺസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ്റെ "റോഡ്ബ്" ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ഇതേ റോഡ് സിദ്ധിച്ചു* ഒരു അവസാനത്തിലാണു് ചെയ്യുവാൻ അധികാരമുണ്ടായിരുന്നതു്.

'ജനഗണമന' ഗാനം രചിക്കുകയും ചെയ്തതിൽ ഐ. എൻ. എ. ക്ലാർ അല്പമായ വ്യത്യാസത്തോടു കൂടി ദേശീയഗാനമായി സ്വീകരിച്ചു.* അതിനുശേഷം ആ ഗാനത്തിന് ഇൻഡ്യയിലും കടാ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു.

ന്യൂയോർക്കിൽ വെച്ച് 1947-ൽ ഐക്യരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ സമ്മേളനം നടന്നപ്പോൾ ഈ പ്രശ്നം പരമകാടിയിരുന്നതിൽ, ഒരു നിശ്ചിതസന്ദർഭത്തിൽ കാൺസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ പാടുവാനായി ഭാരതദേശീയഗാനം വേണമെന്നു് ഭാരവാഹികൾ നമ്മുടെ പ്രതിനിധികളോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അവരുടെ കൈവശം 'ജനഗണമന'യുടെ ഒരു 'റെക്കോർഡ്' ഉണ്ടായിരുന്നു. കാൺസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ്റെ അംഗീകാരമായി അവർ അത് കൊടുത്തു. പ്രസ്തുതഗാനം ഒരു മഹാസമ്മേളനത്തിന്റെ മുൻപിൽ ആലപിച്ചപ്പോൾ അത് വളരെയധികം ആവേശപ്പെട്ടു. വിശിഷ്ടവും സമുന്നതവുമായി അനുഭവപ്പെട്ട ആ ഗാനത്തിന്റെ പൂർണ്ണമായ രാഗാഭിപ്രായം പല രാഷ്ട്രങ്ങളുടേയും പ്രതിനിധികൾ ആവശ്യപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു. 'ജനഗണമന'യുടെ ആ കാൺസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ്റെ റെക്കോർഡ് ചെയ്ത ഇൻഡ്യയിലേക്കു് അയച്ചു തരിപ്പെട്ടു. നമ്മുടെ സംരക്ഷണവകുപ്പുകളിലെ ഡയറക്ടറുടെ ഇടയിൽ ഈ ഗാനാലാപം കൂടുതൽ കൂടുതൽ പ്രചരിച്ചുതുടങ്ങി. കൂടാതെ വിദേശത്തു് വാണിജ്യം നടത്തുന്നവരിൽ മനോഹരങ്ങളും യഥാവാസരം ഇ* ഗാനം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തുവന്നു. വിദേശത്തു് അല്ലാത്തവരും മറ്റും പല ദേശീയഗാനങ്ങളുടേയും മികച്ചതാണെന്നു സമ്മതിച്ച ഈ ഗാനത്തെപ്പറ്റി പല രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നും ആശ്വാസവും അഭിനന്ദനവും രേഖപ്പെടുത്തുന്ന സന്ദേശങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിച്ചു.

* നേതാജി സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സ്ഥാപിച്ച ആന്ധ്ര ഹിന്ദ് ഗവണ്മെൻ്റിന്റെ ദേശീയഗാനം, 'ജനഗണമന'യും അതിന്റെ ഹിന്ദിരൂപവും ആയിരുന്നു. ഈ ഗാനം അഭ്യസിക്കുന്നതിൽ ഐ. എൻ. എ. യിലെ ഡയറക്ടറുടേ നേതാജിതന്നെ നേരിട്ട് ചില നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നത്രെ. ജർമ്മനിയിൽ വെച്ചും അദ്ദേഹം ഈ ദേശീയഗാനം പാടിവന്നിരുന്നു.

കൊണ്ടിരുന്നു.* ഇൻഡ്യയിലും പുറത്തുമുള്ള പല വിദേശസംഗീതജ്ഞന്മാരും പല ഡാൻസുകാരും കാക്കസ്സുകാരും ഇത് അഭ്യസിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അവർ ഇതിൽ ചില ഭാഗങ്ങളും വരുത്തി, ഇതിന്റെ ഫലമായി ആരും ഇൻഡ്യാ റേഡിയോയിലൂടെ ഈ ഗാനത്തിന്റെ ഭട്ടനേകം പാടാൻ ശേഷിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു.

ഈ ഗാനത്തിനു മുകളിൽ അഭിനവനവപുഷ്പമായ സ്വീകരണമില്ലാത്ത, അതിനെ വിഗ്നിച്ചാൽ എന്നും, അത് നമുക്ക് മറ്റൊരു ഭാഗ്യമായ ഭാഗ്യമായ ഗാനം തിരഞ്ഞെടുക്കുവാൻ വലിയ സാധ്യതയൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ വിദേശങ്ങളിലേക്ക് അയച്ചുകൊടുക്കത്തക്ക മറ്റൊരു ഭാഗ്യമായ ഗാനത്തിന്റേയും സംഗീതപരമായ സംസ്കരണം നമുക്ക് അത് സുഖമല്ലായിരുന്നു.

ആ ചട്ടത്തിൽ 'ജനഗണമന' യോ മറ്റൊരെയിലും ഒരു ഗീതയോ ഭാഗ്യമായ ഗാനമായി സ്വീകരിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി വിവിധപ്രദേശങ്ങളിലെ ഗവണ്മെന്റുകൾ അഭിപ്രായം താൻ എഴുതുമ്പോൾ ആരാണ്. മറുപടി അയച്ചു നൽകി മുൻപു തങ്ങളുടെ മുമ്പാകെത്തന്നെ പലാലോചിക്കണമെന്നും താൻ അവരോടു ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. അവസാനമായി മെട്രോപ്പോളിറ്റൻ കൗൺസിൽ വൻവ് അസംബ്ലിയാണെന്നും എന്നാൽ വിദേശങ്ങളിലെ എംബസിയിലേക്കും സംരക്ഷണവകുപ്പുകളിലേക്കും ചില നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൊടുക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമായിരുന്നതിനാൽ ഒരു താൽക്കാലികതീരുമാനം അയക്കപ്പെടുകയായിരുന്നതിനാലാണ് താൻ വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നത്. ഒരു ഗവണ്മെൻ്റ് (മധ്യപ്രദേശം) ഒഴിച്ചു മറ്റൊരാൾക്കും 'ജനഗണമന'യുടെ അംഗീകാരം അറിയിക്കുകയുണ്ടായി. അതേത്തുടർന്ന് മന്ത്രിസഭ ഈ പ്രശ്നം തീർത്തുവെന്ന് വ്യക്തമാക്കി. പലാലോചിക്കുകയും കൗൺസിൽ വൻവ് അസംബ്ലി അവസാനമായി ഒരു തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളുന്നതുവരെ, താൽക്കാലികമായി 'ജനഗണമന'യെ ഭാഗ്യമായ ഗാനമായി സ്വീകരിക്കാമെന്ന തീരുമാനിക്കുകയുണ്ടായെ. ഇതനുസരിച്ച് പ്രാദേശികഗവണ്മെന്റുകൾ നിർദ്ദേശവും നൽകി. * * * * *

ഭാഗ്യമായ ഗാനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ശബ്ദധാരിയായ അർദ്ധപുഷ്പിയെക്കുറിച്ചും പ്രധാനമെന്നും ഈ ശബ്ദധാരി മറ്റൊരു സംഗീത

* ജർമ്മനുകാരും ജപ്പാനുകാരും അവരവരുടെ ഭാഗ്യമായ ഗാനത്തെപ്പറ്റി അതിരുകവിഞ്ഞ അഭിമാനമുള്ളവരാണ്. അവർപോലും ഈ ഗാനം അവരുടെ ഗാനത്തേക്കാൾ ഒരു തരത്തിലും അറിയാത്തതല്ലെന്ന് നേതാക്കളോടു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി മേലുദ്ധ്യയ്ക്കിരിക്കുന്നു.

ത്തിന്റെ വൈഭവത്തെ പൂർണ്ണമായും, പാശ്ചാത്യസംഗീതത്തിന്റെ വൈഭവത്തെ അല്പമായെങ്കിലും, പ്രതിനിധാനംചെയ്യണമെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെയൊന്നുകിൽ വിദേശങ്ങളിൽ ഗാനംചെയ്യുന്നതിനും അത് അനുയോജനമായിരിക്കുമല്ലോ. ദേശീയഗാനത്തിന്റെ യഥാർത്ഥമായ പ്രാധാന്യം മിക്കവാറും സദാശക്തനായശ്രീകൃഷ്ണൻ വിദേശങ്ങളിലാണ്. 'ജനഗണമന്' ഗാനം വിദേശങ്ങളിൽ ആസ്വദിക്കപ്പെടുകയും ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നാണ് കഴിഞ്ഞകാലത്തെ അനുഭവങ്ങൾ കാട്ടിത്തന്നത്. ആ ഗാനം വളരെ പ്രത്യേകതയുള്ളതാണ്; അതിൽ ഏതൊരു ജീവനും ചലനവും ഉണ്ട്. വന്ദനമാതരഗാനത്തിന് വലിയ ആകർഷകത്വവും ചരിത്രപ്രാധാന്യവും ഉണ്ടെങ്കിലും അതു വിദേശങ്ങളിലെ രാഷ്ട്രസ്നാഹിക്കുപോന്നതല്ലെന്നും അതിൽ വേഷഭൂഷാ ചലനമില്ലെന്നും ചിലർക്ക് അഭിപ്രായം തോന്നി. അതിനാൽ 'വന്ദനമാതരഗാനം' ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും വിശിഷ്ടമായ രാഷ്ട്രീയഗീതമായി ബഹുമാനിക്കപ്പെടുന്നതോടൊപ്പം ദേശീയഗാനമായിരിക്കട്ടെന്ന് 'ജനഗണമന്' തന്നെ വേണമെന്ന അഭിപ്രായം രൂപംകൊണ്ട്. (ഹിന്ദുസ്ഥാൻ സ്റ്റാൻഡേർഡ്-26-8-48)

വിശ്വസംസ്കാരവും ഭാരതീയാദർശവും ഭാവനാമധുരമായി കളിയാടുന്നതും സർവ്വലോകികമായ സംഗീതാധാരം പ്രസരിക്കുന്നതുമായ ഈ ഗാനരത്നത്തെ കാങ്ക്രറ്റിറററുവൻ് അസംബ്ളി നിയമിച്ച കമ്മിറ്റി നമ്മുടെ ദേശീയഗാനമായി അവസാനം അംഗീകരിച്ചു. അതോടുകൂടി ഈ ഗാനം ലോകചരിത്രത്തിലെ വിലയേറിയ ഒരു പ്രമാണമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

പ്രതിപാദ്യം

ഏതു ഭാരതീയനിലും രാജ്യസ്നേഹവും രാജ്യാഭിമാനവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടഗീതമാണ് 'ജനഗണമന്'. ഭാരതത്തിന്റെ മഹത്വത്തേയും വിജയത്തേയും വാഴ്ത്തുന്ന ഒരു ഗാനമെന്നാണ് ഡി. ആർ. ദാസ് ഇതിനെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളത്. ദേശാഭിമാനംകൊണ്ടു പ്രദർശിതനായി ഭാഗ്യം ഇതുപോലെ പല ഗാനങ്ങളും എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അവയെപ്പറ്റി ചൊതുവേ മാനന്തരപാഠൻ് ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. "അദ്വൈതത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയഗാനങ്ങൾക്കെല്ലാം ഒരു പ്രത്യേകതയുണ്ട്. അവയിൽ ചിലതു മാതൃഭൂമിയെ നമ്മുടെ ഹൃദയഭാഗങ്ങളിലെ ഇഷ്ടദൈവയായി പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നു. മററു ചിലതു ആശയം പ്രവർത്തിക്കുവാനും സഹസ്പഷ്ടമാനും സഹിക്കുവാനുള്ള മനശ്ശക്തിയും നൽകി, തമിഴ് പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ ആത്മാവിനെ ഉണർത്തുവാൻ ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു."

രാഷ്ട്രീയമായ അഭിമാനത്തിനു സമാരംഭത്തിന്റെ പ്രകൃതിവിഭവത്തെയും ജനവിഭാഗങ്ങളെയുംപ്പറ്റിയുള്ള ബോധം സഹായം മാത്രമല്ല അനുപേക്ഷണീയം തന്നെയാണ്. ഓർമ്മയെന്ന പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക, "നാം ഇന്ന് രാഷ്ട്രീയബോധം എന്ന പദം ധാരാളമായി ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായും നവംശപരമായുമുള്ള അനുഭൂതിയില്ലാതെ എന്തൊരു രാഷ്ട്രീയബോധമാണ് ഉണ്ടാകുക?" മറ്റൊരു കവിനുടെ സൂത്രപരമായ ഈ വിശദാധരണത്തിനിന്നും ഉഭയമുത്തതാണ് ആദ്യത്തെ രണ്ടു ചരണങ്ങളും. ഒന്നാമത്തേതിൽ പടയാണു, മഹാരാഷ്ട്രം, ബംഗാൾ, ദ്രാവിഡം മുതലായ പ്രദേശങ്ങളും വിന്ധ്യൻ, ഹിമാചലം, എന്നീ പർവ്വതങ്ങളും, യമുനാ ഗംഗാ എന്നീ നദികളും ഇന്ത്യയെ വലയം ചെയ്യുന്ന സമുദ്രവും പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പ്രദേശങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള പരാമർശം പ്രാദേശികജനതകളെക്കൂടി ചേർക്കിക്കിടക്കുന്നതാണ്. രണ്ടാമത്തേതിൽ ഹിന്ദുക്കൾ കൃത്യമായിരിക്കും മഹമ്മദീയർ തുടങ്ങിയ വിഭിന്നമതക്കാരുടെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭാരതത്തിന്റെ പ്രകൃതിസന്നിഭവശത്തിലും ജനതയുടെ വർഗ്ഗസംസ്കാരാദികളിലും കാണുന്ന വൈവിധ്യം ഇവിടെ അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നതാകട്ടെ രാഷ്ട്രീയമായ ഐക്യത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തെ സുസ്ഥാപിതമാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പർവതം, നദി എന്നിങ്ങനെയുള്ള പ്രകൃതിഭരണങ്ങളായ അതിരുകളും പ്രാദേശിക സവിശേഷതകളും വിഭിന്നമതങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും ഭാരതത്തിന്റെ മൗലികമായ ഐക്യം അമർത്തുമായി പരിചരിക്കുന്നു എന്ന വസ്തുത ഇതിൽ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. മാത്രമല്ല പ്രാദേശികവും സാമുദായികവും മതപരവുമായ ഏറ്റവും വ്യത്യസ്തങ്ങളെയും വിന്യസിച്ച നമ്മുടെ മാതൃഭൂമിയുടെ ഉത്കർഷത്തിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കാനുള്ള ഒരു ആഹ്വാനവും ഈ ചിന്തീയചരണത്തിൽ മുദ്രപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

പ്രസ്തുത ചരണത്തിൽ പാശ്ചാത്യരും പൗരസ്ത്യരുമായ മറ്റൊരാളു ജനതകളും പരാമർശിക്കുന്നു. അവരും ഭാരതീയരോടൊപ്പം ഭാരതഭാഗ്യവിധാരത്തിന്റെ സിംഹാധനത്തെ ഭക്തിബഹുമാനപൂർണ്ണരും വലയം ചെയ്യുന്നതായിട്ടാണ് കവിനുടെ ഭാവന. ഭാരതത്തിന്റെ മഹത്വവും അത്യാരാഷ്ട്രീയമായ സമത്വവും സൗഹാർദ്ദവും ഈ ഭാവനയിൽ സ്പഷ്ടമായി പ്രതിഫലിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.

അനന്തമായ കാലപഥത്തിലൂടെ പ്രയാണംചെയ്യുന്ന മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തെയും അതിന്റെ നായകനും മെച്ചിതവുമായ സർവ്വശക്തനായും അടുത്ത രണ്ടു ചരണങ്ങളിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. വിശ്വാസ്യാപിയായ ഈ മഹാശക്തിയാണ് മനുഷ്യജീവിതം ചെയ്തെടുക്കുവാനുള്ളതെന്ന്; മാനവവംശ

അതിനു ശേഷമുള്ള ജീവിതമാണ് നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഭാരതത്തിലുള്ള ഭൂമിയിൽ അങ്ങനെയൊരു സാഹചര്യം ഉണ്ടാകാൻ പ്രാദേശികവും ഈ മഹാശക്തിയിൽ നിന്നാണ് മനുഷ്യൻ വരികുന്നത്. ഭാരതം രാഷ്ട്രീയ പാരമ്പര്യത്തിലുള്ള നിർദ്ദേശമായപ്പോൾ അതിനെ ഒരു മാതൃകയായി വാണിജ്യത്തോടു കൂടി കാണുകയുണ്ടായി. ഈ അനന്തരശക്തിയെന്നാണ്. എന്തായാലും ആശയ പ്രചാരത്തിൽ മഹാശക്തിയുടെ മനുഷ്യസ്വഭാവം വിശദമായി പ്രതിബിംബിച്ചു കാണുന്നു. മനുഷ്യസ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ച് അതിന്റെ സംസ്കാരം.

ആര്യം അനന്തരവും നിറഞ്ഞ ഒരു അന്തരീക്ഷത്തിലേയ്ക്കാണ് സമാപനം ചെയ്തത് നമ്മുടെ നാടിൽ. സർവ്വമണ്ഡലത്തിലുള്ള ആ വിശ്വ ശക്തിയുടെ അനുഗ്രഹംകൊണ്ട് ഭാരതം സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലേയ്ക്കും സൗഖ്യത്തിലേയ്ക്കും ഉന്നമിക്കുന്ന മറ്റൊരു ഒരു ചെറുതെളിവാണ് ആ ഗാനത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം. ക്രാന്തത്തിനായ ഓഗസ്റ്റിന്റെ ആ സ്വപ്നം സാക്ഷാത്കരിച്ചു നാം ഇന്നു ധന്യരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഈ സാക്ഷാത്കരണത്തിനു നേതൃത്വം നൽകിയ മഹാത്മാഗാന്ധിജി സർവ്വതോന്നത ഇങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു—“പ്രാദേശികമായ ഈ സംഗീതം ആയിരമായിരം കണ്ഠങ്ങളിലൂടെ എത്രയോ പ്രാവശ്യം ഉപജാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് ഒരു ഗാനം മാത്രമല്ല; കേന്ദ്രമായ ഒരു സൂക്തവുമാണ്.”

ഗാനവും തത്ത്വമേയും

ചരണം രണ്ടു്

ജനഗണമന-അധീനായക ജയ ദേവ ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാ.
പംജാബ സിന്ധു ഗുജറാട മരാഠാ ഖ്രാവിഡ ഉത്കല വംഗ
വിന്ധ്യ ഹിമാചല യമുനാ ഗംഗാ ഉപ്തമല ജലധിതരംഗ
തവ ശുഭ നാമ ജാഗര, തവ ശുഭ ആശീസ മാഗര,
താദേവ തവ ജയ ഗാഥാ.

ജനഗണമംഗലദായക ജയ ദേവ ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാ.

ജയ ദേവ, ജയ ദേവ, ജയ ദേവ, ജയ ജയ ജയ, ജയ ദേവ.

സർവ്വജനങ്ങളുടേയും മനസ്സിൽ അധിപതിയും നായകനുമായ
വരേ,¹ ഭാരതത്തിന്റെ ഭാഗ്യം വിധാനം ചെയ്യുന്നവനേ, അവിടന്നു ജയി
ച്ചാലും. പഞ്ചാബ്—സിന്ധ്—ഗുജറാത്—മറാഠാജിം—ഖ്രാവിഡ—
ഭീസ്സാ—ബംഗാൾ എന്നീ പ്രദേശങ്ങളും² വിന്ധ്യൻ—ഹിമാലയം എന്നീ
പർവ്വതങ്ങളും, യമുന—ഗംഗാ എന്നീ നദികളും ഇന്ത്യാസമുദ്രത്തിലെ
കുതിച്ചുയരുന്ന തിരമാലകളും³ അവിടുത്തെ ശുഭകരമായ നാമം ശ്രവിച്ച്
ജനതൃപ്തിയുണ്ടാകുന്നു; അവിടുത്തെ ശുഭദീപ്തികൾ അഭിവർദ്ധി
ക്കുന്നു; അവിടുത്തെ വിജയഗീതങ്ങൾ ഗാനം ചെയ്യുന്നു⁴. സർവ്വജനങ്ങൾക്കും
മംഗളം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവനേ, ഭാരതഭാഗ്യം വിധാനം ചെയ്യുന്നവനേ,
അവിടന്നു ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും!

- 1 സർവ്വജനതാമിയും സർവ്വനിയമകരനുമായ ജഗദീശ്വരൻ.
- 2 പ്രാദേശികജനതകളും ഇവിടെ വിവക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
- 3 ഭാരതത്തെ സംബന്ധിച്ച സർവ്വ പർവ്വതങ്ങളും എന്നാണ് ഇവിടെ വിവക്ഷ.
- 4 സർഭാഗ്യദായകനായ ആ മഹാ ശക്തിയുടെ നാമശ്രവണത്തിൽ ഭാരതീയരാകുന്നു പ്രബുദ്ധരാകുന്നു. ആ നാമം വിന്ധ്യനിലും ഹിമാലയത്തിലും മറ്റും പ്രതിധ്വനിക്കുന്നു. യമുന, ഗംഗ ഇട ഒഴിയുന്നദികളുടെ ആവേത്തിൽ അത് അവിഞ്ഞുചേർന്നിരിക്കുന്നു. ആ നാമത്തെ ഇന്ത്യാസമുദ്രത്തിലെ തരംഗങ്ങൾ പ്രകീർത്തിക്കുന്നു. ഈ വിധം കവി പലതും ഇവിടെ അവന ചെഴ്ത്തിയിരിക്കുകയാണ്.

ചരണം രണ്ടു്

അഹരഹര തവ ആഹരണ പ്രചാലിത, തൂനി തവ ഉദാരവാണീ
 ഹിരണ്യബരതേ ശിവ ജൈന പാരമ്പരിക മുസൽമാന ഖ്വിസ്കാനീ
 പൂരബ- പശ്ചിമ ആസേ തവ സിംഹാസനപാദേ,

പ്രേമോദര ഹയ ഗാഢാ.

ജനഗണ- മെറ്റുകുവിധാതക ജയ ഹേദ ഭാരതഭംഗ്യവിധാന്താ,
 ജയ ഹേദ, ജയ ഹേദ, ജയ ഹേദ, ജയ ജയ ജയ, ജയ ഹേദ,

അവിടുത്തെ ആഹാരം¹ അനുഭവം (വിശ്വമെങ്ങും) പ്രചരി
 കുന്നു. അവിടുത്തെ മാഹാത്മ്യമേറിയ വാക്കുകൾ ശ്രവിച്ചു കിട്ടും; ബുദ്ധ
 മതക്കാരും സിദ്ധകാരും ജൈനന്മാരും പാശ്വസികളും മഹമ്മദിയരും
 ക്രൈസ്തവനികളും², പൗരസ്ത്യരും പാരമ്പര്യരും³ അവിടുത്തെ സിംഹാസന
 ത്തിന്റെ സമീപത്തു സമാഹരിക്കുന്നു⁴. അവർ സ്നേഹഹാരങ്ങൾ നിർമ്മി
 കുന്നു⁵. സവ്ജനങ്ങൾക്കും ഐക്യമേയും കൈവരുത്തുവാൻ, ഭാരതഭംഗ്യം
 വിധാനം ചെയ്യുന്നവനെ, അവിടുന്ന് ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും!

- 1 അനുഭവിക്കുമായ മാഹാത്മ്യത്തിന്റെ ആകർഷണശക്തിയും ചിരന്തന
 മുഖ്യങ്ങളുടെ സാംസ്കാരികസന്ദേശങ്ങളും.
- 2 ഭാരതീയർ മുസ്ലിം ഇവിടെ സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
- 3 ലോകത്തുള്ള മറ്റൊല്ലാ ജനതകളും.
- 4 അവിടുന്ന് ഭാരതീയരെ മാത്രമല്ല ലോകജനതകളെ മുസ്ലിം
 തന്നെ സമീപത്തിലേക്കു സമാകർഷിക്കുന്നു.
- 5 ഭാരതീയരും പാരമ്പര്യരും പൗരസ്ത്യരും അവിടുത്തെ ശ്രീകോവി
 ലിലേക്കു നിരവധി നിർവ്വഹണങ്ങളായി വരുന്നു. ഈ ഉപഹാര
 അർപ്പണങ്ങൾ അവർ അവിടുത്തെക്ക് സ്നേഹഹാരങ്ങൾ നിർമ്മിക്കു
 കയാണെന്നു എന്നു അറിയപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങനെയൊക്കെ കവിടെ
 വിവരിക്കുന്നു.

ചരണം മൂന്ന്

പതന-അദ്യഭയ-ബന്ധുര പന്ഥാ, യുഗയുഗ ധംവിത യാത്രി,
 ഫേ ചിരസാരഥി, തവ മേഖലകൃ മുഖരിത പഥ ഭിന്നകാത്രി.

ഭാരണ്-വിപ്ലവ-മാതേയ തവ ശംഖധ്വനി ബാരേജ,
 സങ്കടഭിരൂപതാതാ.

ജനഗണപഥപരീക്ഷാധക ജയ ഫേ രാരതരോഗ്യവിധാതാ.
 ജയ ഫേ, ജയ ഫേ, ജയ ഫേ, ജയ ജയ ജയ, ജയ് ഫേ

മാറ്റം¹ പതനവും അദ്യഭയവും² കൊണ്ടു ബന്ധുര³ മാണം. യാത്ര
 ഓർ,⁴ യുഗയുഗങ്ങളായി ധാവനംചെയ്യുകയാണിരിക്കുന്നു. നിത്യമായി മരം
 നയിക്കുന്നവനെ,⁵ അവിടുത്തെ മരത്തിന്റെ ചക്രങ്ങളിൽനിന്നും ഉയരുന്ന
 ശബ്ദംകൊണ്ടു പന്ഥാവു താവും പകയും മുചലിതമാകുന്നു,⁶ ഭാരണ്
 മായ വിപ്ലവത്തിന്റെ മധ്യത്തിലും അങ്ങയുടെ ആചത്തിലും ഭിരൂ
 ത്തിലും രക്ഷനൽകുന്ന ശംഖനാരം മുങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.⁷ എല്ലാവര
 ഭേയും ജീവിതത്തിൽ മാറ്റംകൊണ്ടു ചെയ്യുന്നവനെ, രാരതരോഗ്യത്തിന്റെ
 വിധാതാവേ, അവിടുന്ന് ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും!

1 മനുഷ്യജീവിതം.

2 ജനതകളുടെ ഉയർച്ചയും താഴ്ചയും.

3 നിരപ്പില്ലാത്തതെന്നും സുന്ദരം എന്നും ഈ പദത്തിനർത്ഥമുണ്ട്.

4 മനുഷ്യർ.

5 മനുഷ്യചരിത്രമാകുന്ന മരം നയിക്കുന്നവൻ.

6 പരാശക്തിയുടെ പ്രചാരണംകൊണ്ടുള്ള പുരോഗതി ജീവിതത്തെ
 സമ്പദാ സജീവമാക്കുന്നു.

7 ഉത്കൃഷ്ടങ്ങളായ ഉപദേശങ്ങളും ശാന്തിയുടേയും സമാധാന
 ത്തിന്റെയും സന്ദേശവും നൽകി ഭഗവദ്ദൈവരാജയുടെ നവോ
 ദ്വേഷത്തിനൊക്കുന്നു.

ചരണം നാലു്

ഘോര തിമിരഖന നിബിഡ നിശിഥം പീഡിത
മുർച്ഛിത ദേശേ
ജഗ്രത ഛിദ്ര തവ അവിചല മംഗല നന്ദനയനേ
അനിമേഷേ.

ഭൂസ്പഷ്പേ ആതരേ രക്ഷാ കരിലേ അരേ,
സ്നേഹമയി തുമി മാതരേ.
ജനഗണഭൂഖത്രായക ജയ ഹേദ ഭാരതഭാഗ്യവിധാതരേ.
ജയ ഹേദ, ജയ ഹേദ, ജയ ഹേദ, ജയ ജയ ജയ, ജയ ഹേദ.

ഭീകരവും അന്ധകാരവൃർണ്ണവും ആയ അർദ്ധരാത്രിസമയത്തു! ളംഭിതവും നിദ്രാജനവുമായ പ്രദേശത്തിൽ² നിന്നിരുന്ന പതിച്ച നയനങ്ങളിൽ അപഞ്ചലമായ ഐശ്വര്യം സജീവമായി പരിവഹിച്ചിരുന്നു.³ ഭൂസ്പഷ്പങ്ങൾ കാണ്മാനും ദുഃഖമനുഭവിക്കുവാനും സ്നേഹംതികഞ്ഞ മാതാവായ അവിടുന്ന് മട്ടിയിലിരുത്തി രക്ഷിച്ചു.⁴ എല്ലാ ജനങ്ങളെയും ദുഃഖത്തിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കുന്നവനേ, ഭാരതഭാഗ്യം വിധാനം ചെയ്യുന്നവനേ, അവിടുന്ന് ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും!

- 1 നിർഭാഗ്യമായ കാലഘട്ടം.
- 2 സാമൂഹികമായും സാമ്പത്തികമായും രാഷ്ട്രീയമായും അധഃപതിച്ച് എന്താണു് നിർജ്ജീവമായ ഭാരതത്തിൽ.
- 3 പതിനാലാമത്തെ സേനാനുമ്പുണമായി കോക്ഷിച്ചപ്പോൾ ആ പരാശക്തിയുടെ നയനങ്ങളിൽ അക്ഷയമായ ഐശ്വര്യം തിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഭാരതത്തിനു് അവിന്നാശിയായ ഒരു അന്തർമൗലം ഉണ്ടെന്നു വ്യംഗ്യം.
- 4 ജനനായകനെ രക്ഷണകൃത്യത്തിൽ സേനാനുസർവ്വസ്വമായ മാതാവായി കല്ലിലിരിക്കുന്നു. ദേവധരണിതമായിരിക്കുന്ന ഒരു കല്ലിയെ കണ്ണിയിക്കാരെ തുറ്റുപിടിക്കുന്ന ഒരു മാതാവിനെപ്പോലെ ആ മഹാശക്തി ദർശാഗ്രന്തമായ ഭാരതത്തെ സംരക്ഷിച്ചു എന്നു സാരം.

ചരണം അഞ്ച്

രാത്രി പ്രഭാതീല, ഉദിച്ച രവിയുവി പൂർവ-ഉദയഗീരിഭാലേ,
ഗാഢേ വിഹംഗമേ, പുണ്യ സമീരണ നവജീവനരണു ഡാഹേ.

തവ കരുണാരുണരാഗേ നിദ്രിത ഭാരത ജാഗേ
തവ ചരണേ നന്ത മഹാ.

ജയ ജയ ജയ ഹേ, ജയ രാജരാജ, ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാ.

ജയ ഹേ, ജയ ഹേ, ജയ ഹേ, ജയ ജയ ജയ, ജയ ഹേ-

രാത്രി കഴിഞ്ഞു പ്രഭാതമായി. കിഴക്കു് ഉദയഗിരിയുടെ നെറ്റി
ത്തടത്തിൽ സൂര്യന്റെ കാന്തികനളും ഉദിച്ചു. പക്ഷികൾ ഗാനംചെയ്യുന്നു,
പരിശുദ്ധമായ വായു നവജീവനരണു മെന്ദരിയുന്നു. അവിടുത്തെ കാരുണ്യ
ത്തിന്റെ അനുണിമയിൽ,¹ ഉറങ്ങിക്കിടന്ന ഭാരതം (ഇന്ത്യ) ഉണരുന്നു² ;
അവിടുത്തെ പാദത്തിൽ ശിരസ്സു കുമ്പിടുന്നു. രാജരാജ, ഭാരതഭാഗ്യത്തിന്റെ
വിധാതാവേ, അവിടുന്ന് അയിച്ചാലും! അയിച്ചാലും! അയിച്ചാലും!.

1 അവിടുത്തെ കാരുണ്യമാകുന്ന അനുണകിമണിയും തട്ടി.

2 രാജ്-കീഴപാതന്ത്ര്യം മാറുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യസൂത്രൻ ഉദിക്കുന്നു.
ജനങ്ങൾ സന്തോഷഭരിതരാകുന്നു. എല്ലാവരും ഒരു പുതിയ
ജീവൻ വീടുന്നു. സർവവിധത്തിലും നാം പ്രാസന്നരും പ്രമുഖരും
മായിത്തീരുന്നു. ഭാരതഭാഗ്യശിഖിയായ ആ വിശാശങ്കരിയുടെ
മുൻപിൽ നാം പ്രോലഭിതമായി നമസ്സരിക്കുന്നു.

വ്യാഖ്യാനം

ചരണം ഒന്ന്

- ഓരോ ജനഗണമന അധിനായക - അല്ലയോ ജനഗണമനസ്സിന്റെ അധിനായകനായിട്ടുള്ളവനെ. ജനഗണമനസ്സ് - ജനസമൂഹത്തിന്റെ (ജനതയുടെ) മനസ്സ്. അധിനായകൻ - അധിപതിയായി നയിക്കുന്നവൻ.
- ഓരോ ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാ - അല്ലയോ ഭാരതഭാഗ്യത്തിന്റെ വിധാതാവേ. ഭാരതഭാഗ്യം - ഭാരതത്തിന്റെ ഭാഗ്യം. വിധാതാവ് - വിധാനംചെയ്യുന്നവൻ, നിർമ്മിക്കുന്നവൻ.
- ജയ - അവിടുത്തെ ജയിച്ചാലും.
- പാശ്ചാത്യ സിന്ധു ശുഭരാജ മരാഠാ ദ്രാവിഡ ഉത്കല വംശ - പശ്ചാത്യ, സിന്ധു, ഗുജറാത്ത് മഹാരാഷ്ട്രം, ദ്രാവിഡം, ഒറീസ്സ, ബംഗാൾ എന്നീ പ്രദേശങ്ങൾ.
- വിന്ധ്യ ഹിമാലയ - വിന്ധ്യൻ, ഹിമാലയം എന്നീ പർവ്വതങ്ങൾ.
- യമുനാ ഗംഗാ - യമുനാ, ഗംഗാ എന്നീ നദികൾ.
- മുഗ്ദ്ധ ജലധി തരംഗ - മുഗ്ദ്ധങ്ങളായ ജലധിതരംഗങ്ങൾ. മുഗ്ദ്ധം - മോഘാളം ഇളകി മറിയുന്നത്. ജലധി - സമുദ്രം (ഇന്ത്യസമുദ്രം) തരംഗങ്ങൾ - തിരകൾ.
- തവ ശൂനോമേ - അവിടുത്തെ
- ജാതേ - ശൂന്യമായ നാമത്തിൽ, നാമശൂന്യത്തിൽ.
- തവ - ഉണരുന്ന.
- ജയ ഗംഗാ - അവിടുത്തെ
- തവ - ജയ ഗീതങ്ങൾ
- തവ - അവിടുത്തെ.

ഗാത്രം	- ഗാനം ചെയ്യുന്നു.
ഹേ ജനഗണമംഗലദായക	- അല്പയോ ജനസമൂഹത്തിന്. മംഗളം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവനെ.
ഹേ ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാ	- ഭാരതത്തിന് ഭാഗ്യമുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നവനെ.
ജയ	- അവിടുന്ന് ജയിച്ചുവു.
ഹേ ജയ	- " "
ഹേ ജയ	- " "
ഹേ ജയ	- " "
ജയ ജയ ജയ	- അവിടുന്ന് ജയിച്ചുവു. ജയിച്ചുവു ജയിച്ചുവു.
ഹേ ജയ	- അവിടുന്ന് ജയിച്ചുവു.

ചരണം രണ്ടു്

തവ	- അവിടുത്തെ
ആഹ്വാന	- ആഹ്വാനം, വിളി
അഹരഹ	- അനുഭവം
പ്രചാരിത	- പ്രചാരണം (ആകുന്നു), പ്രചരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.
തവ	- അവിടുത്തെ.
മുദാരവാണീ	- മുദാരമായ വാണീ, മുതുകു-പുഷ്പം സുന്ദരവുമായ വാക്കുകൾ.
ശ്രുതി	- കേട്ടിട്ടു്.
ഹിന്ദു ബൗദ്ധ ശിഖ ജൈന പാരമ്പരിക മൂലസ്ഥാന ചീനീസ്കന്തി	- ഹിന്ദുക്കൾ, ബുദ്ധന്മാർക്കു, സിഖുകാർ, ജൈനന്മാർ, പാർസികൾ, മൂലസ്ഥാനന്മാർ, ചുസ്തു പാണികൾ.
പുരസ്ക-പരമിത	- പുർവ്വവും പരമിതവും. പുർവ്വം - കിഴക്കു്. പശ്ചിമം - പടിഞ്ഞാറു് പരസ്പരം പാശ്ചാത്യരും.

- സിഹോസനപാശം - സിഹോസനത്തിന്റെ പാർശ്വത്തിൽ, പാർശ്വത്തിൽ - അടുത്തു്.
- ആസേ - വജ്രം.
- പ്രേമഹാരം - സ്നേഹമാകുന്ന മാല; സ്നേഹസൂചകമായ മാല
- ഗാഢി ഹത - ഗ്രാമനംചെയ്യുന്നു, കെട്ടുന്നു.
- ഹേ ജനഗണ-ഐക്യവിധായക - അല്ലയോ ജനസമുദായൈക്യത്തിന്റെ വിധായക, വിധായകൻ-ശില്പി, ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ.

- ഹേ ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാ - ഭാരതഭാഗ്യത്തിന്റെ വിധാതാവേ.
- ജയ - അവിടുന്നു ജയിച്ചുപോ!
- ഹേ ജയ - ”
- ഹേ ജയ - ”
- ഹേ ജയ - ”
- ജയ, ജയ, ജയ - അവിടുന്നു ജയിച്ചുപോ! ജയിച്ചുപോ! ജയിച്ചുപോ!
- ഹേ ജയ, - അവിടുന്നു ജയിച്ചുപോ!

ചരണം മൂന്ന്

- പനമാ - വഴി
- പരന-അല്ലയോ-വേന്യര - പരനംകൊണ്ടും അല്ലയംകൊണ്ടും വേന്യരമാണം. പരനം-താഴെ അല്ലയം-ഉയർച്ച (കന്നം കഴിവു) വേന്യരം-നീരപ്പില്ലാത്തതു്, മനോഹരം എന്നും.
- യാത്രീ - യാത്രക്കാർ
- യുഗ യുഗ - യുഗങ്ങളായി
- ധർവിത - ധാവനംചെയ്യുന്നവരാണ്, പ്രയാണം ചെയ്യുന്നവരാണ്.
- ഹേ ചിരസാമി - അല്ലയോ ചിരം സാമിനായിട്ടുള്ളവനെ. ചിരം-എല്ലാക്കാലവും. സാമി-തേരാളി.

തവ	- അവിടുത്തെ
മഥമകുള	- മഥത്തിന്റെ ചക്രത്തിൽ. മഥം-അത്.
പഥ	- വഴി
ദിനരാത്രി	- രാവും പകലും.
മുഖരിത	- മുഖരിതമാകുന്നു. മുഖരിതം - മുഖര മാക്കിയത്, മുഖരം-ശബ്ദമുള്ളത്.
ദാരുണ-വിപ്ലവ-മാശയ	- ദാരുണമായ വിപ്ലവത്തിന്റെ മദ്ധ്യ ത്തിൽ. ദാരുണം-ഔരുകാര.
തവ	- അവിടുത്തെ
സങ്കട-ഭയം-താങ്ങ	- സങ്കടത്തിലും ഭയത്തിലും നിന്നു താങ്ങം ചെയ്യുന്നു. സങ്കടം-ആവത്തു്, താങ്ങം-തക്കങ്ങം.
ശംഖധ്വനി	- ശംഖനാദം.
ബാജ	- മുഴങ്ങുന്നു.
ഏ ജനഗണപഥപരിചാരക	- അല്ലയോ ജനസമൂഹത്തിനു മാർഗ്ഗപരി ചാരം ഉണ്ടാക്കുന്നവനെ. മാർഗ്ഗപര ചാരം-വഴിയെപ്പറിയുള്ള അറിവും.
ഏ ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാ	- ഭാരതഭാഗ്യത്തിന്റെ വിധാതാവേ.
ജയ	- അവിടുന്നു ജയിച്ചാലും
ഏ ജയ	- ,
ഏ ജയ	- ,
ഏ ജയ	- ,
ജയ ജയ ജയ	- അവനെന്നു ജയിച്ചാലും ജയിച്ചാലും ജയിച്ചാലും
ഏ ജയ	- അവിടുന്നു ജയിച്ചാലും

ചരണം നല്ലൂ

ഓലാര	- ഭീകരവും
തിമിരംഘനനിബിഡ	- തിമിരംകൊണ്ടു് ഘനവും നിബിഡവും ആയ. തിമിരം - ഇരുട്ടു്. ഘനം-നിറമുള്ളതു്. നിബിഡം-ഇടക്കു്നാതു്.
നിശീലം	- അർദ്ധരാത്രിയിൽ.
പീഡിത-മുർച്ചിത-ദേശം	- പീഡിതവും മുർച്ചിതവുമായ ദേശത്തിൽ, പീഡിതം-ദുഃഖിതം, മുർച്ചിതം-ബോധമില്ലാത്തതു്.
രവ	- അവിടുത്തെ
അനിമിതമേ	- കണ്ണിമയ്ക്കുമാത്രം
നന്തനയനേ	- നന്തമായ നയനങ്ങളിൽ, നന്തം-നഷ്ടനോഷണം നയനം-കണ്ണു്.
അവിചയ	- അപരമലമായ
മംഗല	- ഐശ്വര്യം
ആഗ്രത ചരിവ	- ആഗ്രതകമായിരുന്നു, തിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു,
സ്നേഹമയി	- സ്നേഹസമുദ്രപിണി
മാതാ	- അമ്മ
ഇമി	- അവിടുന്ന്
ദൂര സ്വപ്നേ	- ദൂരസ്വപ്നത്തിലും
ആനന്ദേ	- ദുഃഖത്തിലും
അഭേ	- മടിയിൽ (വച്ചു)
രക്ഷാ	- രക്ഷ, പാലനം.
കരിഭവ	- ചെത്തു
ഹേതുനാശദുഃഖതായക	- അല്ലയോ ജനസമൂഹത്തെ ദുഃഖത്തിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കണവതേ
ഹേതോരതാശ്വ വിധാതാ	- അതേ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ വിധാതാവേ
ജയ	- അവിടുന്ന് ജയിച്ചുവല്ലോ
ഹേ ജയ	”
ഹേ ജയ	”
ഹേ ജയ	”

ജയ ജയ ജയ

- അവിടുന്ന് ജയിച്ചാപ്പോ! ജയിച്ചാപ്പോ!
ജയിച്ചാപ്പോ!

ജയ ജയ

- അവിടുന്ന് ജയിച്ചാപ്പോ!

കരണം നറഞ്ചു്

രാത്രി

- രാത്രി

പ്രഭാതം

- പ്രഭാതമായി

പൂർവ്വ-ഉദയഗിരി ഭാഗം

- പൂർവ്വദിക്കിലുള്ള ഉദയഗിരിയുടെ ഭാഗം
അതിൽ, പൂർവ്വദിക്കു് - കിഴക്കേദിക്കു്
ഉദയഗിരി - ഉദയപർവ്വതം. ഭാഗം-
നേറ്റി.

വെച്ചിട്ടു

- തവിടുടെ ചുവ, വെ-സൂര്യൻ
വെച്ചിട്ടു.

ഉദയ

- ഉദയ.

വിചാരം

- വെച്ചിട്ടു.

ഗാത്രം

- ഗാത്രം ചെയ്യുന്നു.

പുണ്യസമീപം

- പരിശുദ്ധമായ വായു.

നവജീവനം

- പുതിയ ജീവനായെന്നും.

വായു

- ചെയ്തിരുന്നു.

തവ

- അവിടുത്തെ.

കരണം-നറഞ്ചു്

- കരണയുടെ അടുത്തായ ഭാഗത്തിൽ
കരണം-കുറിപ്പു്. കരണം-ചുവന്നതു്
ഭാഗം-വർണ്ണം.

നിശ്ചിത

- ഉറപ്പാക്കിക്കിട്ടു

ഭാരം

- ഭാരം

ജാഗ്രത

- ഉണർന്നു

തവ

- അവിടുത്തെ

ചരണം

- പാദത്തിൽ

മാധ്യം

- മധ്യം, ശിരസ്സ്

നന്മ

- നന്മകൊണ്ടു, നമിക്കുന്നു

ജയ ജയ ജയ ജയ

- അവിടുന്ന് ജയിച്ചാപ്പോ! ജയിച്ചാപ്പോ!

- ജയിച്ചാപ്പോ!

ഹേ രാജേശ്വര ജയ

- ജല്ലയോ രാജേശ്വര, ജയിച്ചാലും!
രാജേശ്വരൻ-രാജാക്കന്മാരെയും
രാജാവ്, സർവ്വേശ്വരൻ.

ഹേ ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാ
ജയ

- ഭാരതഭാഗ്യവിധാതാവേ,
- അവിടുന്നു ജയിച്ചാലും!

ഹേ ജയ

”

ഹേ ജയ

”

ഹേ ജയ

”

ജയ ജയ ജയ

- അവിടുന്നു ജയിച്ചാലും! ജയിച്ചാലും!
ജയിച്ചാലും!

ഹേ ജയ

- അവിടുന്നു ജയിച്ചാലും!

[ഈ വ്യാഖ്യാനവിഷയത്തിൽ ചില സംശയനിവൃത്തി വരുവാൻ സഹായിച്ച ബംഗളൂരു ഏൻജിനീയർ ശ്രീ എ. സി. ലോഷിനോടും (എ. ഐ. ആർ) എന്റെ സുഹൃത്തായ ശ്രീ. പി. പി. രാമകൃഷ്ണപിള്ള എം. എ. യോടും (യൂണിവേഴ്സിറ്റി കാളേജ്) ഞാൻ കൃതജ്ഞനാണ്. പി. കെ.]

സ്വരസംഖിധാനം

പ്രഥമ മർജ്ജനം

സ കി ഗ ഗ	ഗ ഗ ഗ ഗ	ഗ ഗ മ	കി ഗ മാ
ജ ന ഗ ണ	മ ന ജ ധി.	നായക	ജയ ഹേ
മ		സ	
ഗ ഗ ഗ	കീ കി കി	നീ കി സാ	; സാ
ജ മ ത	ജ ഗ്ര വി	ധാ-താ	; പ
സ			
പ പ പ	പ പ പ	പ പ മ	പ മ ധ പാ
ജോ പ സി	സ്യ ഇ ജ	താ ട മ	താ-ട്ടാ
മാ മ മ	മാ മ ഗ	കി മ ഗാ	; ;
ദ്രാ വി ഡ	ജ്ഞാ കല	വം ഗ	; ;
ഗ ഗ ഗ	ഗ ഗ കി	പ പ പ മ	മാ മാ
വി സ്യ ഹി	മാ പ ല	യ മ നാ-	ഗം ഗാ
		സ	
ഗ ഗ ഗ	കി കി കി കി	നീ കി സാ	; ;
ഉ ധ്വ ല	ജ ല ധി ത	തംഗാ	; ;
		മ	
ഗ ഗ ഗ ഗ	ഗ ഗ മ	കി ഗ മാ	; ;
ത വ യു ക	നാ മേ-	ജാ-ഗേ	; ;
മ	മ	ഗ	
ഗ മ പ പ	പ മ ഗ	കി മ ഗാ	; ;
ത വ യു ക	ജ ഗി സ	മാ-ഗേ	; ;
		സ	
ഗ ഗാ	കി കി കി കി	നീ കി സാ	; ;
ഗാ ഹേ	ത വ ജ യ	ഗാ-ഹാ	; ;
		പ	
പ പ പ പ	പ പ പ	പ പ പ	മ ധ പാ
ജ ന ഗ ണ	മാ ഗ ഉ	താ യ ക	ജ യ ഹേ
		ഗ	
മാ മ മ	ഗ ഗ ഗ മ	കി മ ഗാ	; നീ നി
ജ മ ത	ജ ഗ്ര വി	ധാ-താ	; ജ യ
സ ;	; നി ഡ	നീ ;	; പ പ
ഹേ	; ജ യ	ഹേ ;	; ജ യ
ധാ ;	; ;	സ സ കി കി	ഗ ഗ കി ഗ
ഹേ ;	; ;	ജ യ ജ യ	ജ യ ജ യ
മാ ;			
ഹേ ;			

ദേശീയഗാനാലാപം

ഭാരതത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയവും സാംസ്കാരികവുമായ മഹത്വത്തിന്റെ ചിഹ്നമാണല്ലോ പ്രസ്തുതമായ ദേശീയഗാനം. ഈ ബോധത്തോടുകൂടി അതിനെ വെട്ടുമാനപുരസ്സരം ആദരിക്കേണ്ടതു നമ്മുടെ കർത്തവ്യമാണ്. സാധാരണ ഗാനങ്ങൾപോലെ കാലദേശാദി പരിഗണനകൂടാതെ പാടുവാൻ ഒരു പാടല്ല ഇതു്. രാഷ്ട്രീയമായോ സാമൂഹികമായോ പ്രാധാന്യമുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിലേ ഈ ഗാനം ആലപിക്കാൻ പാടുള്ളു. സമസംവിധാനമനുസരിച്ചു ശരിയായിപ്പാടുവാൻ ശിക്ഷണം ലഭിച്ചവരായിരിക്കണം ഗായകർ. സംഘം ചേർന്നപാടുമ്പോൾ ശബ്ദങ്ങളുടെ സമരംജനത്തിൽ പ്രഭവ്യാകം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

ഈ ഗാനത്തിന്റെ പ്രഥമമലരണം മാത്രമേ ദേശീയഗാനമായി ആലപിക്കപ്പെടുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളൂ. രാഷ്ട്രപതി, പ്രധാനമന്ത്രി തുടങ്ങിയ മഹാനേതാക്കളോടും മറ്റും പങ്കെടുക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ മാത്രമേ പ്രഥമമലരണം തന്നെ മുഴുവൻ പാടാവൂള്ളൂ. മറ്റു സാധാരണ സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഇതിലെ ആദ്യത്തേയും അവസാനത്തേയും വരികളാണ് പാടിവരുന്നത്.

ദേശീയഗാനം ആലപിക്കുമ്പോൾ സമസ്ത് സാദരം പെരുമാറേണ്ടതാണ്. ഗാനധ്വനി ശ്രവിക്കുന്ന ക്ഷണത്തിൽതന്നെ ഇരിക്കുന്നവരെല്ലാം ഏഴനോറു മറു യാതൊരു കൃത്യത്തിലും ഏർപ്പെടാതെ നില്ക്കണം; നില്ക്കുന്നവർ സ്വന്തമാനത്തുനിന്നും ചലിക്കാതെ നില്ക്കണം; ചലിക്കുന്നവർ ഗാനം കേട്ടാലുടനെ തന്നെ നിശ്ചലമായി നില്ക്കണം. ഗാനം അവസാനിക്കുന്നതുവരെ ഈ നില പരിപാലിക്കേണ്ടതുമാണ്. ദേശീയഗാനമാപ സന്ദർഭത്തിൽ ഈ രീതിയിൽ സമ്പൂർണ്ണമായും പെരുമാറുക ഏതുള്ളതു് നമ്മുടെ സ്വഭാവവിശേഷമായിത്തീരേണ്ടതത്രെ.

ജയ് ഹിന്ദ്

